

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ทั้งโดยรวมและแต่ละชั้นตอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นด้านการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้านการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ผู้อำนวยการ ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 จำนวน 117 คน (คณะกรรมการประสานงานวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 10.2549:2)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากผู้อำนวยการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้รับผิดชอบงานแผนกลยุทธ์ ได้แบ่งขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจำนวนนักเรียน สามารถแบ่งขนาดของโรงเรียน ได้ 2 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป มีคณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน มีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 35 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 35 คน และครูผู้รับผิดชอบงานแผนกลยุทธ์ 35 คน รวมทั้งสิ้น 105 คน จำแนกดังนี้

2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 35 คน ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 27 คน และจากโรงเรียนขนาดเล็ก 8 คน

2.2 ครู 35 คนตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 27 คน และจากโรงเรียนขนาดเล็ก 8 คน

2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 35 คน ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 27 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 จำนวน 46 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามครอบคลุมสภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 และแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี เกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .981

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 มีการค้นพบดังนี้

1. การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละขั้นตอน พบว่า

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดภารกิจ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ด้านสถานศึกษากำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และด้านการสำรวจสภาพของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการปรับแผนกลยุทธ์ไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การใช้งบประมาณคำนึงถึงหลักการ 4 ประการ คือ ความมีประสิทธิภาพ ความมีประสิทธิผล ความประหยัดและความยุติธรรม และ ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการกำหนดอย่างชัดเจนแสดงผลได้เป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษานำผลการประเมินไปพิจารณา ปรับปรุง และพัฒนาการวางแผนของสถานศึกษา สถานศึกษารายงานผลการประเมินให้ผู้ปฏิบัติงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน

2. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผน กลยุทธ์ ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตาม ขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล มีระดับ การดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ส่วนขั้นตอนที่ 1 การวางแผน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานสูงกว่าครูผู้รับผิดชอบงานแผนกลยุทธ์

3. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ ในสถานศึกษาขนาดใหญ่กับ สถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาลกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ผลปรากฏ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และประธานกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ใน โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของ โรงเรียน ควรให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของท้องถิ่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง และควรให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง หาแนวทางการแก้ไขปัญหา และความต้องการของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และประธาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผน กลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรยึดหลักการ

ทำงานเป็นทีมในการปฏิบัติงาน ควรจัดประชุมเมื่อเกิดปัญหาอุปสรรคและหาแนวทางแก้ไข
ปัญหาาร่วมกัน และควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และประธานกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ใน
โรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล โดยเรียงลำดับจาก
จำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผล
การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของ โรงเรียนแก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดหาและสร้าง
เครื่องมือสำหรับการติดตามผลปฏิบัติตามแผน และควรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน
กลยุทธ์ทางโรงเรียนทุกระยะอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมา
อภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเทศบาล กลุ่ม
การศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
ขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน
- ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญญัติ จรัสเผื้อ (2549 : 95)
ผลการวิจัยพบว่า สภาพการวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตาม
ความคิดเห็นของครู และผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุทัศน์ ลาหนองแคน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เป็นเรื่องที่
ใหม่สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในการให้ความรู้
เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยคนที่เข้ารับการอบรมจะเป็นผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายจัดทำแผน
กลยุทธ์ ครูผู้จัดทำแผนกลยุทธ์ก็ได้เข้ารับการอบรมด้วย จึงส่งผลให้ ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบ
และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามกระบวนการ
บริหารแผนกลยุทธ์ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้าราชการครู โดยส่วนรวม และจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและตามขนาดโรงเรียน มีการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารแผนกลยุทธ์ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติ ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล คือ คณะกรรมการประเมินมีความรู้ ความสามารถ และเข้าใจข้อมูลในโครงการที่ประเมิน ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรมให้บุคลากรได้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการประเมินโครงการ มากขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ในด้านการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ครูมีความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางเลือกในการดำเนินงานน้อย ผู้บริหารควรจัดอบรมเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บุคลากร

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเป็นคณะกรรมการในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเป็นคณะกรรมการ ในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ในการบริหารแผนกลยุทธ์ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และกำหนดตัวแปรในประเด็นที่ศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น ประสิทธิภาพของบุคลากร เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อการบริหารแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในรายละเอียด โดยเฉพาะในโรงเรียนต้นแบบ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยระดับความต้องการของชุมชนในการเข้าร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY